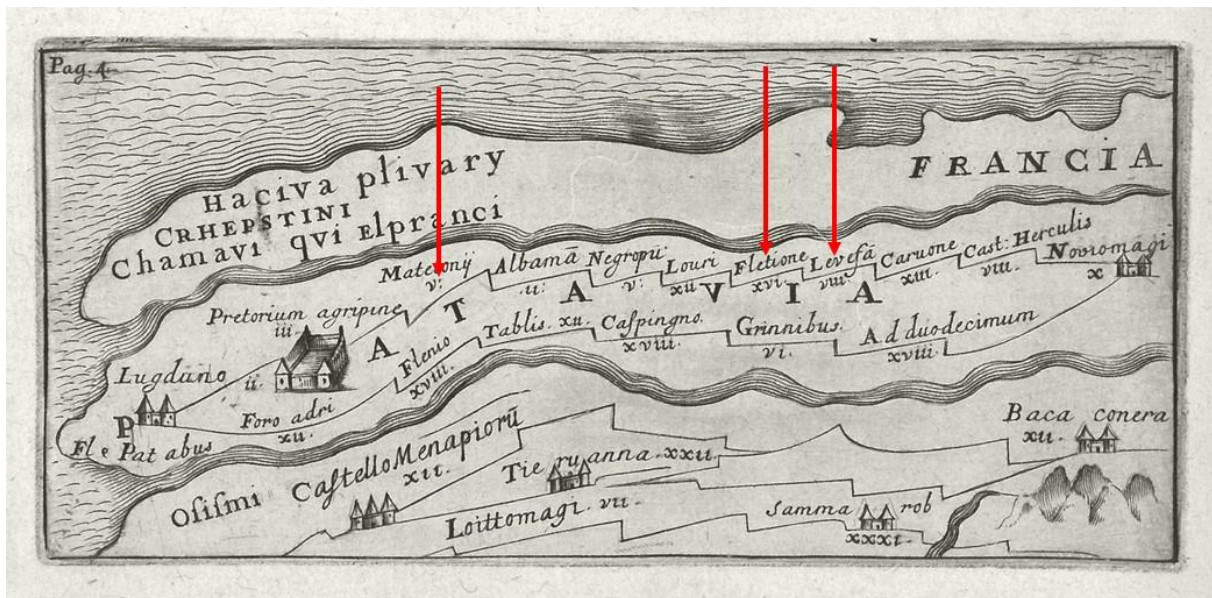

Fectio is niet Vechten

Fectio was een Romeins fort, ook wel castellum genoemd, dat aan de noordgrens van het toenmalige Romeinse Rijk lag, in Romeinse provincie Neder-Germanië (Germania Inferior). Die noordgrens wordt ook wel de Limes genoemd. Men identificeert Fectio tegenwoordig als het fort Vechten in de provincie Utrecht. In mijn optie baseert men dit op een foute interpretatie.

Eerste vermelding

De naam komt niet voor op een Romeinse kaart, die de Peutingerkaart wordt genoemd en de situatie weergeeft uit de 3^e tot 4^e eeuw en komt evenmin voor in het 3e eeuwse reisboek van Antonini, ook wel Itinerarium Antonini genoemd. De naam van dit castellum wordt pas in de 7/8e eeuw vermeld in de Ravennatis Anonymi Cosmographia als Fictione, genoemd tussen de plaatsen Matellionem en Evitano die vereenzelvigd worden met de plaatsen Matilone en Levefano die wel op de Peutingerkaart voorkomen.

*Illustratie uit: Korte Besgryving van het Lugdunum Batavorum nu Leyden,
door Mr. Simon van Leeuwen.
Johannes van Gelder, Leyden, 1672.*

Lange tijd is Fictione met Fletione geïdentificeerd dat wel op de kaart genoemd wordt, maar later is men daar weer vanaf gestapt toen men in 1869 een belangrijke vondst deed. Vanaf die tijd meent men dat Fictio Vechten moet zijn en het op de kaart voorkomende Fletione zou Vleuten moeten zijn. Toch is daar nog steeds discussie over.

De vondst van een votiefsteen

In 1869 werd bij het het castellum te Vechten een votiefsteen gevonden waarop een inscriptie staat met de naam Fectione:

Deae Viradecdi cives Tungri et nautae qui Fectione consistent votum solverunt libentus merito

Vertaald: Aan de godin Viradecdis hebben de burgers en schippers, de Tungri, die in Fectione gevestigd zijn, hun gelofte ingelost, gaarne en met reden.

Het is een verkeerde veronderstelling op basis hiervan te denken dat bij Vechten de plaats Fectione lag! Het feit dat op de steen Fectione staat wil nog niet zeggen dat de vindplaats Fectione heette!

De schippers en burgers, de Tungri, die in Fectione woonden hadden namelijk reden om ergens dankbaar voor te zijn en hebben hun dankbaarheid getoond door op deze plaats een steen op te richten ter ere van de godin Viradecdis. Omdat hier speciaal schippers genoemd worden heeft het te maken met een veilige (over)tocht. Uit dankbaarheid is deze steen opgericht. Vergelijk het met de Nehalennia altaren. Het merendeel van die offerstenen die bij Domburg zijn opgedoken, werd geschonken door kooplieden, die overal vandaan kwamen voor een veilige oversteek naar Britannia.

Een inscriptie luidt daar bijvoorbeeld:

“Voor Nehalennia heeft Marcus Exingius Agricola, burger uit Trier, zouthandelaar in Keulen, zijn gelofte ingelost, gaarne en met reden”.

We zien hier dus dezelfde zinsfrase van een gelofte die ingelost werd: gaarne en met reden. De zouthandelaar uit Keulen, van het volk de Treveri, woonde toch ook niet bij Domburg? Dus is het verkeerd het Fectione op de gevonden steen bij Vechten te vereenzelvigen met Vechten.

Fectione kan dus gewoon weer vereenzelvigd worden met Fletione dat wel op de kaart vermeld staat.

Fletione

Is Fletione dan identiek aan het huidige Vleuten? Dat is ook niet aannemelijk, want dat ligt niet zo ver van fort Vechten vandaan. De schippers gaan na zo'n kort redelijk veilig reisje niet zo'n dure geloftesteen oprichten. Waar precies lag Fletione alias Fictione dan? We moeten deze plaats in ieder geval in het woongebied van de Tungri zoeken.

De Tungri

Volgens Tacitus en Plinius de Oudere waren de Tungri een Germaanse volksstam uit de oudheid die in Gallia Belgica woonden. Na het uitmoorden door Julius Caesar van de Eburonen vestigden zij zich rond het huidige Tongeren, het vroegere woongebied van de Eburonen. Dit gebeurde ten tijde van keizer Augustus, maar oorspronkelijk kwam de stam van over de Rijn. Volgens Tacitus was het de eerste Germaanse stam die de rivier overstak! Volgens mij moeten ze oorspronkelijk ten noorden van de Rijn gewoond hebben op de

oostelijke flank van de Veluwe, daar komt een buurtschap Tongeren bij Epe voor en ook een bij Wijhe (Overijssel). Uitgaande van de vermelding dat ze de Rijn overstaken is het aannemelijk te veronderstellen dat ze ten zuiden van de Veluwe woonden en later naar het Belgische Tongeren zijn verhuisd. Maar dit houdt weer in dat het Atuatuca waar de strijd met Caesar plaatsvond niet in de buurt van het Belgische Tongeren kan zijn! Hoe het precies met Atuatuca, Vechten, Vleuten en de rest van de kaart zit zal in de toekomst worden uitgelegd.